

RAAD VAN STATE, AFDELING BESTUURSRECHTSPRAAK

Xe KAMER

A R R E S T

**nr. 212.190 van 22 maart 2011
in de zaak A. 185.699/X-13.511.**

In zake : 1. Kenneth BROOS
 2. Isabella ROMIJN
 3. de b.v.b.a. KEY CONSULT
 4. Emmanuel PEETERS (artikel 15ter)
 5. Myriam PHILIPPO (artikel 15ter)
 6. Jozef DELLAFAILLE
 7. Mariëtte DE MEESTER
 8. Floris VAN GOLEN
 9. Barend JORISSEN
 bijgestaan en vertegenwoordigd door
 advocaat Jef Robbroeckx
 kantoor houdend te 2610 WILRIJK
 Jules Moretuslei 374-376
 bij wie woonplaats wordt gekozen

tegen :

de deputatie van de provincieraad van ANTWERPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Nick Schellemans
kantoor houdend te 2580 PUTTE
Waversesteenweg 81
bij wie woonplaats wordt gekozen

Verzoekende partij in tussenkomst :

de n.v. MILIEU VERZORGING KEMPEN
bijgestaan en vertegenwoordigd door
advocaat Christophe Dael
kantoor houdend te 2000 ANTWERPEN
Amerikalei 122
bij wie woonplaats wordt gekozen

I. Voorwerp van het beroep

1. Het beroep, ingesteld op 2 november 2007, strekt tot de
nietigverklaring van “het besluit van 23 augustus 2007 van de Deputatie van de

Provincie Antwerpen houdende verwerping van het beroep tegen het besluit van 18 juni 2007 van het College van Burgemeester en Schepenen van Hoogstraten, waarbij aan de N.V. Milieuverzorging Kempen (...) vergunning wordt verleend tot het bouwen van een industrieel bedrijf voor het verwerken van biomassa, op een terrein gelegen te Hoogstraten, John Lijssenstraat zn, sectie E, nrs. 71/n, 79/b, 82/d, 66/f en 69/m”.

II. Verloop van de rechtspleging

2. Bij arrest nr. 185.208 van 8 juli 2008 is de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing verworpen.

De verzoekende partijen sub 1, 2, 3, 6, 7, 8 en 9 hebben een verzoekschrift tot voortzetting van de rechtspleging ingediend.

De verwerende partij heeft een memorie van antwoord ingediend en de verzoekende partijen sub 1, 2, 3, 6, 7, 8 en 9 hebben een memorie van wederantwoord ingediend.

De verzoekende partij in tussenkomst heeft een verzoekschrift tot tussenkomst ingediend. De tussenkomst is afgewezen bij beschikking van 25 mei 2010.

Eerste auditeur Eric Lancksweerdts heeft een verslag opgesteld.

De verzoekende partijen sub 1, 2, 3, 6, 7, 8 en 9 hebben een verzoek tot voortzetting van het geding en een laatste memorie ingediend. De verwerende partij heeft een laatste memorie ingediend.

De partijen zijn opgeroepen voor de terechtzitting, die heeft plaatsgevonden op 18 februari 2011.

Staatsraad Johan Bovin heeft verslag uitgebracht.

Advocaat Karine Turkry, die loco advocaat Jef Robbroeckx verschijnt voor de verzoekende partijen, en advocaat Robert Van Strydonck, die loco advocaat Nick Schellemans verschijnt voor de verwerende partij, zijn gehoord.

Eerste auditeur Eric Lanckswaert heeft een met dit arrest eensluidend advies gegeven.

Er is toepassing gemaakt van de bepalingen op het gebruik der talen, vervat in titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973.

III. Afstand van het geding

3. De hoofdgriffier heeft bij de kennisgeving van het arrest houdende verwerping van de vordering tot schorsing van de tenuitvoerlegging van het bestreden besluit, aan de verzoekende partijen melding gemaakt van artikel 17, § 4ter van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, en van artikel 15ter, § 1 van het koninklijk besluit van 5 december 1991 tot bepaling van de rechtspleging in kortgeding voor de Raad van State.

Naar luid van voornoemd artikel 17, § 4ter geldt ten aanzien van de verzoekende partij een vermoeden van afstand van geding wanneer zij, nadat de vordering tot schorsing van een akte of een reglement is afgewezen, geen verzoek tot voortzetting van de rechtspleging indient binnen een termijn van dertig dagen die ingaat met de kennisgeving van het arrest.

De vierde en vijfde verzoekende partijen hebben geen verzoek tot voortzetting van de rechtspleging ingediend binnen de termijn van dertig dagen na kennisgeving van het arrest. Dit wordt door de vierde en de vijfde verzoekende partijen niet betwist. Op grond van voornoemd artikel 15ter, § 1 spreekt de kamer de afstand van geding uit.

IV. Tussenkoms

4. De n.v. Milieu Verzorging Kempen diende een verzoekschrift tot tussenkoms in, doch met een beschikking van 25 mei 2010 werd haar geen toelating verleend om in de debatten tussen te komen omdat zij, niettegenstaande zij daarom herhaaldelijk werd verzocht door de Raad van State, geen afschrift van de geldende statuten had bijgebracht.

V. Feiten

5.1. Op 18 juni 2007 verleent het college van burgemeester en schepenen van de stad Hoogstraten aan de n.v. Milieu Verzorging Kempen een stedenbouwkundige vergunning voor het bouwen van een industrieel bedrijf voor het verwerken van biomassa op een terrein gelegen aan de John Lijssenstraat te Hoogstraten, kadastraal bekend sectie E, nrs. 71/n, 79/b, 82/d, 66/f en 69/m.

Het betrokken terrein is volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 30 september 1977 vastgestelde gewestplan Turnhout gelegen in agrarisch gebied. Het is tevens gelegen binnen het gebied van het bij ministerieel besluit van 14 juli 2005 goedgekeurde bijzonder plan van aanleg “Meirberg”, deels in een zone voor de verwerking van biomassa, deels in een bufferzone, deels in een zone voor een te verplaatsen waterloop-Meerbergloop en deels in de op te heffen buurtweg nr. R71 Merenweg. Het betrokken terrein is niet gelegen binnen een vergunde verkaveling.

5.2. Op 3 juli 2007 stellen de verzoekende partijen bij de deputatie van de provincieraad van Antwerpen een administratief beroep in tegen deze vergunning.

5.3. Bij het thans bestreden besluit van 23 augustus 2007 verwerpt de deputatie van de provincieraad van Antwerpen het beroep en bevestigt zij de beslissing van het college van burgemeester en schepenen van 18 juni 2007.

Dit besluit is, wat betreft de “overeenstemming met de planologische bestemming van het bijzonder plan van aanleg en met de decretale en reglementaire bepalingen”, gemotiveerd als volgt:

“II. VERENIGBAARHEID VAN DE AANVRAAG MET DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING.

De aanvraag voorziet in het bouwen van een co-vergistingsinstallatie van biomassa.

De loods vooraan op het perceel zal worden gebruikt voor het opslaan van motoren en rollend materieel en heeft afmetingen van 52m lang, 30m breed, een kroonlijsthoogte van 9m en nokhoogte van 10m55. (dakhelling 10°). De loods wordt opgericht in groene sandwichpanelen op een betonplaat van 20cm en stalen golfplaten dak.

Het administratief gebouw met op de eerste verdieping een bedrijfswoning heeft afmetingen van 20m lang en 10m breed. De kroonlijsthoogte bedraagt 6m. Het gebouw wordt opgericht in grijze betonpanelen en groene sandwichpanelen.

De tweede loods achteraan met het losstation bevat enerzijds sleufsilo's voor de opslag van biomassa en stortbunker en anderzijds een labo, kantoor en opslagruimte voor motoren. Deze tweede loods heeft afmetingen van 30m breed, 75m lang een kroonlijsthoogte van 9m en nokhoogte 10m55. De loods wordt in dezelfde materialen opgericht als de loods vooraan op het perceel.

De ronde opslagbassins hebben een hoogte 8m30 en worden opgericht in groene geprofileerde staalplaten.

De stedenbouwkundige voorschriften van het bijzonder plan aanleg hanteren 9m hoogte voor bedrijfsgebouwen. Volgens de begrippenlijst is dit de kroonlijsthoogte. Voor wat het materiaalgebruik betreft, bepalen de stedenbouwkundige voorschriften dat gebouwen en constructies op een kwaliteitsvolle omgeving dienen te worden uitgevoerd. De materialen die worden gebruikt voor de constructies zijn gangbaar voor bedrijfsgebouwen. Volgens de stedenbouwkundige voorschriften dient de woning beperkt te blijven tot een brutovolume van 1000m³. De woning voldoet hieraan.

De aanvraag werd getoetst aan de voorschriften van het bijzonder plan van aanleg en hiermee in overeenstemming bevonden.

Beroeper went (sic) als argument aan dat voormeld BPA Meirberg onwettig zou zijn en dat geen vergunning kan worden afgegeven op basis van een onwettig bijzonder plan van aanleg.

Beroeper baseert zich hiervoor op een voorwaarde uit de milieuvergunning waarin vermeld wordt dat N.V. MVK een bedrag van 10.764€ dient te betalen als kosten voor de opmaak van het bijzonder plan van aanleg Meirberg.

Volgens beroeper is deze praktijk onwettig omdat het bijzonder plan van aanleg werd opgemaakt vanuit het particulier belang en niet vanuit algemeen belang.

Het bijzonder plan van aanleg werd echter wel goedgekeurd bij ministerieel besluit op 14 juli 2005.

Betrokkene heeft tegen dit bijzonder plan van aanleg geen beroep aangetekend bij de Raad van State binnen de hiervoor geldende termijn.

(Krachtens) artikel 2 van het gecoördineerd decreet van 22 oktober 1996 betreffende de ruimtelijke ordening verleent de Vlaamse regering bindende kracht aan de streek-, gewest- en gemeentepannen.

De plannen hebben verordenende kracht. Zij blijven gelden totdat zij door andere plannen kunnen worden vervangen na een herziening. Er mag alleen van worden afgeweken in de gevallen en in de vormen door het decreet bepaald.

Het bijzonder plan van aanleg heeft ingevolge bovenvermeld artikel, verordenende kracht, ook voor de deputatie. Bijgevolg dient de vraag te worden gesteld of de deputatie kan oordelen over de wettigheid van het bijzonder plan van aanleg en het bijzonder plan van aanleg naast zich kan neerleggen.

Artikel 159 van de grondwet luidt: De hoven en rechtbanken passen de algemene, provinciale en plaatselijke besluiten en verordeningen alleen toe in zoverre zij met de wetten overeenstemmen.

Enkel de rechtbanken en hoven zijn bevoegd om op basis van artikel 159 G.W. administratieve rechtshandelingen te toetsen op hun wettigheid en grondwettigheid (...).

De deputatie is geen hof of rechtbank maar een bestuursorgaan waarbij een administratieve beroepsprocedure mogelijk is. Principieel mag de administratieve overheid geen besluit buiten toepassing laten omdat zij het onwettig acht (...).

De Raad van State staat een afwijking van dit principe toe, enkel wanneer het besluit (of de verordening) zo grof onregelmatig is dat het als onbestaande moet beschouwd worden (...). De onregelmatigheid moet zéér duidelijk en buitengewoon zijn.

Voorliggende argumentatie van beroeper is niet voldoende om te bewijzen dat het bijzonder plan van aanleg op onwettige wijze tot stand kwam en dit zonder meer buiten toepassing kan worden gelaten.

Er werden geen concrete bewijzen voorgelegd die aantonen dat het BPA niet zou zijn opgemaakt in het kader van het algemeen belang. In de toelichtingsnota bij het bijzonder plan van aanleg werd immers de ruimtebehoefte voor mestverwerking uiteengezet.

Reeds bij de opmaak van het bijzonder plan van aanleg werd een ruimtelijke afweging gemaakt voor de activiteit mestverwerking op deze plaats.

De aanvraag voldoet aan de bepalingen van het bijzonder plan van aanleg. Tevens wordt rondom het terrein een voldoende brede buffer aangelegd zodat in alle redelijkheid kan worden geoordeeld dat de aanvraag de goede ruimtelijk ordening niet schaadt.

Wel dienen de voorwaarden, vermeld in de uitgebrachte adviezen en gehecht aan het besluit van het schepencollege van 18 juni 2007, te worden nageleefd.

Zo dient o.a. voorafgaandelijk aan de aanvang van de werken op het terrein de verlegging van de waterloop Meerbergloop en de afschaffing van de buurtweg R71-Merenweg, goedgekeurd te zijn.

De aanvraag kan uit oogpunt van de goede ruimtelijke ordening worden aanvaard”.

5.4. Volledigheidshalve kan worden vermeld dat de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur op 9 oktober 2007 aan de n.v. Milieu Verzorging Kempen een milieuvergunning heeft verleend om een co-vergistingsinstallatie voor biomassa, gelegen aan de John Lijssenstraat te Hoogstraten (Meerle), te exploiteren. Het annulatieberoep dat tegen deze vergunning werd ingesteld, werd verworpen bij arrest nr. 207.522 van 23 september 2010.

VI. Ontvankelijkheid

Belang

Standpunt van de partijen

6.1. In het verzoekschrift tot nietigverklaring zetten de verzoekende partijen met betrekking tot hun belang bij het beroep, uiteen wat volgt:

“Verzoekers geven immers enerzijds blijk van de vereiste hoedanigheid en anderzijds van het vereiste belang.

Verzoekers lijden bovendien ernstige schade, nu zij allen in de zeer nabije omgeving wonen dan wel eigendommen en kantoren gevestigd hebben.

Waar zij in de onmiddellijke omgeving / buurt wonen (of zoals de heer en mevrouw Broos-Romijn daar binnen afzienbare tijd gaan wonen) zullen zij ontegensprekelijk hinder (lawaaï, geur, verkeer ...) ondervinden van de voorgenomen bouwwerken (c.q. exploitatie) en zij zijn belanghebbende derden.

Meer bepaald hebben de heer Broos, zijn echtgenote en de B.V.B.A. waarvan hij zaakvoerder is het ‘Zwaluwenhof’ of nog ‘De Zwaelmen’ genoemd gekocht. De kantoren van de B.V.B.A. zijn er al gevestigd en ook de heer Broos en zijn echtgenote zullen er binnen enkele maanden gaan wonen. Het park dat rond de gebouwen ligt bestaat uit gazon, loof- en naaldbomen, weiden, doorkruist met talrijke paden, deels omgracht, en diverse vijver- en moeraspartijen met eilandjes.

(...)

De heer en mevrouw Dellafaille bewonen een oude oorspronkelijke hoeve met bijhorende orangerie. Hun eigendom omvat verschillende hectaren die aangelegd zijn met een unieke parktuin naar het ontwerp van de (ook internationaal) bekende tuinontwerper Wirtz. Het is een parel van tuïnesthetiek en landschapsopbouw in samenhang met de woning en aanhorende gebouwen en tot perfecte integratie van het geheel. Het gaat om oude volkomen regelmatig vergunde gebouwen gezoneerd volgens het

gewestplan in agrarisch landschappelijk waardevol gebied. Ook zij palen aan het parkgebied waarin de families Peeters en Broos wonen, in de onmiddellijke nabijheid van de aanvraag.

De heren Van Golen en Jorissen bewonen vergunde gebouwen die eveneens gelegen zijn in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied palende aan de John Lijssenstraat.

Over het landschappelijk waardevol en open karakter van het gebied kan geen twijfel bestaan.

Al de verzoekende partijen wonen (of gaan er binnen afzienbare tijd wonen) in de onmiddellijke omgeving aan de overzijde van de John Lijssenstraat.

Verzoekers hebben derhalve een wettig, rechtstreeks, actueel en onmiddellijk belang bij de nietigverklaring en de schorsing van tenuitvoerlegging van de bestreden beslissing”.

6.2. De verwerende partij werpt in haar memorie van antwoord een exceptie van niet-ontvankelijkheid wegens gebrek aan belang op, welke zij uiteenzet als volgt:

“Reeds voor de Bestendige Deputatie heeft de raadsman van de NV MILIEU VERZORGING KEMPEN erop gewezen dat het duidelijk de bedoeling is van verzoekende partijen vooralsnog het BPA ‘Meirberg’ nietig te laten verklaren.

Dit blijkt al expliciet uit de bewoordingen van het initiële verzoekschrift waar gesteld wordt:

‘Na gebeurlijk voorafgaandelijk te zijn overgegaan tot het buiten toepassing verklaren dan wel nietig verklaren van het BPA ‘Meirberg’, nr. 009, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 14 juli 2005...’

Nochtans blijken verzoekende partijen minstens reeds voor 20/3/2007 op de hoogte van alle details aangaande het BPA.

De Bestendige Deputatie heeft in de bestreden beslissing dan ook terecht opgemerkt dat alhoewel dit BPA reeds werd goedgekeurd bij ministerieel besluit van 14 juli 2005, geen van verzoekende partijen hiertegen beroep heeft aangetekend bij de Raad van State binnen de hiervoor geldende termijn.

Het vereiste nadeel in hoofde van verzoekers werd zoals gesteld door de raadsman van de NV MILIEU VERZORGING KEMPEN definitief door het niet aanvechten van het BPA ‘Meirberg’.

Een eventuele vernietiging van de toegekende stedenbouwkundige vergunning kan verzoekende partijen - door eigen toedoen - inderdaad geen voordeel meer opleveren.

(...)

Het ontbeert verzoekende partijen dan ook aan enig belang”.

6.3. In de memorie van wederantwoord repliceren de verzoekende partijen dat het feit dat het BPA “Meirberg” niet binnen de door de verwerende partij bedoelde termijn werd aangevochten voor de Raad van State, niet ter zake doet, nu het nadeel voor hen pas ontstaat wanneer er concrete vergunningen aan derden worden uitgereikt op basis van dat BPA.

6.4. In haar laatste memorie herneemt de verwerende partij de door haar opgeworpen exceptie, en voegt daaraan nog toe dat “door verzoekende partijen geen concrete schade aangetoond (wordt) waardoor er in hoofde van verzoekende partijen geen direct en persoonlijk voordeel wordt aangetoond indien het desbetreffende besluit eventueel zou worden vernietigd.”

Beoordeling

6.5. Uit de bewoordingen van het verzoekschrift blijkt duidelijk dat de verzoekende partijen de nietigverklaring beogen van “het besluit van 23 augustus 2007 van de Deputatie van de Provincie Antwerpen houdende verwerping van het beroep tegen het besluit van 18 juni 2007 van het College van Burgemeester en Schepenen van Hoogstraten, waarbij aan de N.V. Milieuverzorging Kempen (...) vergunning wordt verleend tot het bouwen van een industrieel bedrijf voor het verwerken van biomassa, op een terrein gelegen te Hoogstraten, John Lijssenstraat zn, sectie E, nrs. 71/n, 79/b, 82/d, 66/f en 69/m”.

De verzoekende partijen zetten tevens uiteen dat zij onmiddellijke burens zijn van het terrein waarvoor de bestreden vergunning is verleend, hetgeen door de verwerende partij niet wordt betwist. Hierdoor alleen reeds doen zij in beginsel blijken van het rechtens vereiste belang.

Het feit dat de verzoekende partijen in fine van hun uiteenzetting omtrent de door hen aangevoerde exceptie van onwettigheid van het betrokken BPA vragen “dan ook het bewuste BPA ‘Meirberg’ buiten toepassing te laten (dan wel alsnog nietig te verklaren)”, en in fine van het verzoekschrift vragen het bestreden besluit nietig te verklaren “na gebeurlijk te zijn overgegaan tot het buiten toepassing verklaren dan wel nietig verklaren van het BPA

‘Meirberg’, nr. 009, goedgekeurd bij Ministerieel Besluit van 14 juli 2005”, laat hun belang onverkort. Hoewel de verzoekende partijen na het verstrijken van de beroepstermijn de nietigverklaring van het betrokken BPA niet meer kunnen vorderen, kunnen zij ten allen tijde op grond van artikel 159 van de Grondwet vragen het betrokken BPA, dat een reglementair karakter heeft, wegens onwettigheid buiten toepassing te verklaren. De verwerende partij brengt te dezen dan ook geen argumenten bij die tot een andere conclusie nopen.

6.6. De exceptie wordt verworpen.

VII. Onderzoek van de middelen

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

7.1. In een eerste middel voeren de verzoekende partijen de onwettigheid van het BPA “Meirberg” aan, dat om die reden niet als basis kan dienen om een stedenbouwkundige vergunning af te leveren.

Zij zetten dit middel uiteen als volgt:

“Voorafgaandelijk: Exceptie van onwettigheid

Dat het bewuste BPA ‘Meirberg’ onwettig is blijkt uit in het aanvraagdossier aangaande de milieuvergunning aanwezige stukken:

In de bijzondere voorwaarden, opgenomen in punt 18 van de ruilvereenkomst dd. 01.09.2006 , afgesloten tussen de N.V. M.V.K. en de N.V. SIMMO II, valt immers te lezen:

‘MVK zal volgende kosten voldoen aan de Stad Hoogstraten:

1) een bedrag van tweeduizend vijfhonderd euro (€ 2.500,00) voor bemiddeling.

2) een bedrag van tienduizend zevenhonderd vierenzestig euro (€ 10.764,00) zijnde (haar deel in) de kosten voor het opmaken van het BPA Meirberg’.

(...)

Artikel 4 van het decreet van 18.05.1999 houdende de organisatie van de ruimtelijke ordening (B.S., 08.06.1999) luidt als volgt:

‘De ruimtelijke ordening is gericht op een duurzame ontwikkeling waarbij de ruimte beheerd wordt ten behoeve van de huidige generatie, zonder dat de behoeften van de toekomstige generaties in het gedrang gebracht worden. Daarbij worden de ruimtelijke

behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten gelijktijdig tegen elkaar afgewogen. Er wordt rekening gehouden met de ruimtelijke draagkracht, de gevolgen voor het leefmilieu en de culturele, economische, esthetische en sociale gevolgen. Op deze manier wordt gestreefd naar ruimtelijke kwaliteit’.

Dit algemene doelstellingenartikel (dat enerzijds bedoeld is als referentiekader voor de andere decreetsbepalingen, maar ook als beleidsnorm voor de bevoegde administratieve overheden bij de uitvoering van het decreet) geeft expliciet uitdrukking aan het zorgvuldigheids- en belangenafwegingsbeginsel (als één van de algemene beginselen van behoorlijk bestuur) waaraan de overheid zich dient te houden: het zorgvuldigheidsbeginsel verplicht de overheid immers zorgvuldig te werk te gaan bij de (vormelijke) voorbereiding van de beslissing en ervoor te zorgen dat de feitelijke en juridische aspecten van het dossier deugdelijk geïnventariseerd en gecontroleerd worden, zodat de overheid met kennis van zaken kan beslissen (procedurele of formele zorgvuldigheid) en de betrokken belangen zorgvuldig inschat en afweegt, derwijze dat particuliere belangen niet nodeloos worden geschaad (materiële zorgvuldigheid). (...)

De ruimte beheren impliceert voortaan dus dat telkenmale een afweging wordt gemaakt van belangen/behoeften in tweeërlei opzicht: enerzijds naar de toekomstige generaties toe en anderzijds moeten de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten (huisvesting, economie, natuur, mobiliteit e.d.m.) tegen elkaar en wel gelijktijdig worden afgewogen.

Bij de besluitvorming op het vlak van planning (maar ook vergunning en handhaving) moet m.a.w. telkens rekening gehouden worden met:

- de ruimtelijke draagkracht (dit begrip wordt in het Ruimtelijk Structuurplan Vlaanderen als volgt gedefinieerd: ‘het vermogen van de ruimte om, nu en in de toekomst, menselijke activiteiten op te nemen zonder dat de grenzen van het ruimtelijk functioneren worden overschreden. Vertrekken vanuit de draagkracht van de ruimte betekent behoedzaamheid in de relatie menselijke activiteiten - ruimtelijke ontwikkeling. Bij duurzaam gebruik van de ruimte brengt men een maximaal toelaatbare belasting in rekening. Er worden voorwaarden opgelegd aan het ruimtegebruik. Draagkracht is evenwel plaats-, situatie- en soms tijdsgebonden.’),
- de gevolgen voor het leefmilieu,
- de culturele gevolgen,
- de economische gevolgen,
- de esthetische gevolgen,
- de sociale gevolgen.

Rekening houdend met deze uitgangspunten impliceert het zorgvuldigheidsbeginsel in de ruimtelijke ordening de (decreta) verplichting dat elke beslissing, zowel op plannings- en verordeningsniveau, als op vergunnings- en handhavingsniveau, gedragen moet worden door de afwegingen die krachtens dit doelstellingenartikel telkens moet worden gemaakt.

Het opstellen van een BPA dient dus conform de bepalingen van aangehaald artikel 4 van het decreet op de ruimtelijke ordening te gebeuren. Het algemeen belang staat daarbij centraal.

In casu werd het aan de orde zijnde BPA, op basis waarvan op 18.06.2007 ook daadwerkelijk een stedenbouwkundige vergunning werd bekomen, echter enkel en alleen opgemaakt om een particulier belang te dienen, met name dat van de N.V. M.V.K., die zonder de wijziging van bestemming haar voorgenomen exploitatie niet vergund kreeg en uiteraard evenmin een stedenbouwkundige vergunning kon bekomen.

Eén en ander blijkt overduidelijk uit het feit dat de N.V. M.V.K. aanzienlijke kosten (meer dan € 10.000,00) dient te betalen aan de Stad Hoogstraten.

Dat zulke praktijk onwettig is, blijkt eens te meer uit een vraag om uitleg van de heer Frans Peeters tot de heer Dirk Van Mechelen, Vlaams Minister van Financiën en Begroting en Ruimtelijke Ordening, over de kosten voor het afleveren van bepaalde attesten voor lokale besturen, en het eventuele doorrekenen van deze kosten, Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed, Vergadering van 14.04.2005:

‘Een gemeente kan de kosten van planopmaak niet doorrekenen aan bijvoorbeeld bedrijven die opgenomen worden in een sectoraal BPA of die exclusief het voorwerp uitmaken van een ruimtelijk uitvoeringsplan met betrekking tot het invullen van een gunstig planologisch attest. Dit heeft te maken met de implementatie van artikel 4 van het decreet ruimtelijke ordening, gekend als het ‘doelstellingenartikel’ van het decreet. Het maakt duidelijk dat de ruimtelijke ordening gebeurt vanuit een gelijktijdige afweging van de ruimtelijke behoeften van de verschillende maatschappelijke activiteiten. Een gemeente wordt geacht via plannen de ruimte te ordenen en zich uit te spreken over welke activiteit op welke plaats thuishoort. Dit is bij uitstek een overheidstaak en een zaak van algemeen belang. Op dat ogenblik moet de gemeente haar afwegingsfunctie uitoefenen en is ze uitvoerder en bewaker van het algemeen belang. Dat betekent dat de planopmaak niet door een particulier kan worden bekostigd omdat dan het vermoeden zou kunnen worden geschapen dat het algemeen belang opzij wordt gezet omdat die particulier betaalt voor het invullen van de realisatie van dat planologisch attest.

We hebben dat getoetst aan rechtspraak. Ik verwijs naar het arrest (...) van (...) waarbij de Raad van State een schorsingsberoep verwierp tegen een gewestplanwijziging waarmee onder meer aan bestaande bedrijven uitbreidingsmogelijkheden werden geboden. De Raad van State geeft er een hele motivatie bij. Ik zal dit aan het commissiesecretariaat overmaken zodat het aan de vraagsteller en de leden ter beschikking kan worden gesteld. De Raad van State zegt heel duidelijk dat de planopmaak het algemeen belang moet dienen, en daarom mogen de kosten niet worden doorgerekend’.

Een onwettig tot stand gekomen BPA kan uiteraard niet als grondslag dienen om een vergunning te bekomen.

Deze exceptie op grond van artikel 159 G.W. kan wel degelijk voor Uw Raad ingeroepen worden.

De melding die in het betrokken artikel wordt gemaakt van ‘hoven en rechtbanken’ mag immers niet zo worden geïnterpreteerd dat daarmee enkel

de justitiële rechter zou beoogd worden; ook de administratieve rechtscolleges, en dus ook de Raad van State, zijn er toe gehouden de toepassing van een onwettige bestuurshandeling te weigeren naar aanleiding van een exceptie van onwettigheid. (...)

Bovendien kan deze exceptie in casu nu nog worden ingeroepen, dit gelet op de specifieke omstandigheden in deze.

De onwettigheid van het BPA 'Meirberg' is immers maar aan het licht gekomen in het kader van de milieuvergunningaanvraag en het openbaar onderzoek dat dienaangaande werd georganiseerd.

Verzoekers konden destijds geen beroep tot nietigverklaring tegen het BPA 'Meirberg' instellen, bij gebreke aan belang.

De bestemmingswijziging op zich van het gebied aan de overzijde van straat waar de eigendommen van verzoekers zijn gelegen brengt hen geen rechtstreekse schade toe en was derhalve niet griefhoudend voor verzoekers, maar wel de vergunningen die nadien (het weze benadrukt dat er bijna twee jaar zijn verlopen tussen de goedkeuring van het BPA 'Meirberg' en de uiteindelijke aflevering van de stedenbouwkundige en milieuvergunning; zie in dit opzicht o.m. R.v.St., (...) van (...), waar Uw Raad stelde 'dat verzoekers echter niet aannemelijk maken dat, onmiddellijk na de inwerkingtreding van het sectoraal bijzonder plan van aanleg, een stedenbouwkundige vergunning voor deze installatie zal worden afgeleverd') worden afgeleverd op basis van zulk BPA.

Hun belang komt echter wel degelijk in het gedrang indien concrete vergunningen worden afgeleverd op basis van zulk BPA, zoals thans het geval is.

Verzoekers vragen dan ook het bewuste BPA 'Meirberg' buiten toepassing te laten (dan wel alsnog nietig te verklaren).

Eerste middel: Onwettigheid van het BPA 'Meirberg'

Voor zover Uw Raad niet in zou willen gaan op de hierboven ingeroepen exceptie, of ingeval Uw Raad zou menen dat zij enkel nietig kan verklaren, wordt de argumentatie in een eerste middel hernomen.

Want nu wordt uiteraard makkelijk gesteld door de Bestendige Deputatie:

'Het eigendom is gelegen binnen de grenzen van een goedgekeurd bijzonder plan van aanleg, Meirberg nr. 009, goedgekeurd bij ministerieel besluit van 14 juli 2005.

Het eigendom is niet gelegen binnen de grenzen van een behoorlijk vergunde en niet vervallen verkaveling.

Volgens voormeld bijzonder plan van aanleg is de aanvraag deels gelegen in een zone voor de verwerking van biomassa, deels in een bufferzone, deels in een zone voor een te verplaatsen waterloop-Meerbergloop in de op te heffen buurtweg nr. R71 Merenweg'.

en

'De aanvraag is in overeenstemming met de planologische bestemming van het bijzonder plan van aanleg en met de decretale en reglementaire bepalingen'.

Echter, zoals beschreven kan een onwettig tot stand gekomen BPA niet als basis dienen om nadien een stedenbouwkundige vergunning af te leveren.

(...)"

7.2.

De verwerende partij antwoordt:

“De Bestendige Deputatie heeft in haar besluit dd. 23/8/2007 terecht het volgende gesteld:

‘Voorliggende argumentatie van beroeper is niet voldoende om te bewijzen dat het bijzonder plan van aanleg op onwettige wijze tot stand kwam en dit zonder meer buiten toepassing kan worden gelaten’.

‘Er werden geen concrete bewijzen voorgelegd die aantonen dat het BPA niet zou zijn opgemaakt in het kader van het algemeen belang’.

‘In de toelichtingsnota bij het bijzonder plan van aanleg werd immers de ruimtebehoefte voor mestverwerking uiteengezet’.

De Bestendige Deputatie wenst op dit punt te verwijzen naar de argumentatie haar voorgelegd door de raadsman van de NV M.V.K.

Het is niet omdat destijds - al dan niet ten onrechte, wat een andere discussie uitmaakt - kosten zouden betaald zijn door een rechtsvoorganger van de NV M.V.K. aan de Gemeente Hoogstraten, dat het BPA automatisch niet ten algemene, maar ten individuele nutte zou zijn opgesteld”.

7.3.

In de memorie van wederantwoord dupliceren de verzoekende partijen:

“In de bijzondere voorwaarden, opgenomen in punt 18 van de ruilovereenkomst dd. 01.09.2006, afgesloten tussen de N.V. M.V.K. en de N.V. SIMMO II, valt immers te lezen :

‘MVK zal volgende kosten voldoen aan de Stad Hoogstraten:

1) een bedrag van tweeduizend vijfhonderd euro (€ 2.500,00) voor bemiddeling.

2) een bedrag van tienduizend zevenhonderd vierenzestig euro (€ 10.764,00) zijnde (haar deel in) de kosten voor het opmaken van het BPA Meirberg’.

(...)

Uit het feit dat deze overeenkomst tot stand is gekomen na het BPA ‘Meirberg’ kan niet afgeleid worden dat het BPA louter het algemeen belang dient.

Uiteraard diende eerst het BPA aangepast te worden en konden nadien pas overeenkomsten gesloten worden ter ‘uitvoering / realisering’ ervan.

Dat de Stad Hoogstraten ook nadien is blijven tussenkomen en bemiddeld heeft bij de realisatie van het BPA ‘Meirberg’ toont overduidelijk aan dat het er enkel en alleen om te doen was de belangen van de N.V. M.V.K. te dienen.

Zie terzake pagina 123 van de milieuvergunningsaanvraag - stuk 3:

‘Bijlage 11. Ruil- en koopovereenkomsten

Stad Hoogstraten

Bemiddeling realisatie BPA ‘Meirberg’

Verslag van de besprekingen dd. 01/09/2006 op het stadhuis

Aanw.: A. Van Aperen – burgemeester

E. Palmans – stadssecretaris
de heer F. Kennis - firma MVK
de heren F. en B. Sprangers - firma SIMMO II
P. Verhoeven, IOK- bemiddelaar/verslaggever

Beknopt verslag van de vergadering:

1. De burgemeester schetst de historie van het dossier 'BPA Meirberg' en de inzet van de stad om tot de ministeriële goedkeuring van het BPA te komen (MB 14 juli 2005).
2. In zitting van 22/05/2006 werd door het College van Burgemeester en Schepenen aan IOK opdracht gegeven om namens de stad te bemiddelen bij de praktische realisatie van het voormeld BPA (inzonderheid de grondtransacties).
3. Thans formuleert IOK een concreet voorstel voor deze grondtransacties:
ruiling tussen MVK en SIMMO II en overname 'optie Christiaensen' door MVK.
Dit alles volgens voorliggende ontwerp-teksten.
4. MVK en SIMMO II verklaren hiermede in te stemmen en deze overeenkomsten nog op heden te laten vaststellen ten overstaan van notaris Rommens te Meer wat nadien ook effectief heeft plaatsgevonden.
5. N.a.v. de voorziene exploitatie van een bio-massa-verwerkingseenheid met een capaciteit tot 150.000 ton/jaar zullen er procesmatig nevenproducten ontstaan.
In functie van de recuperatie van deze producten en/of energie stelt MVK voor de mogelijkheid te voorzien in het transport hiervan over de aanpalende eigendommen ten kadaster gekend of gekend geweest sectie E nummers 66f, 60N, 60L, enz., eigendom van SIMMO II.
De burgemeester verwijst hieromtrent uitdrukkelijk naar de strikte functie van de bufferzone voorzien in het BPA, alsmede naar de aanwezige archeologische site.
De firma SIMMO II verklaart zich wel bereid hieromtrent ten gepaste tijde in een positieve sfeer naar een oplossing te zoeken (principiële onderhandelingsbereidheid). In deze constructie zouden de firma's MALVE en Sprangers NV (aanpalende bedrijven) evenwel kunnen genieten van een 'voorkeurkooprecht' omtrent de langsheen passerende restproducten en/of -energie.

Aldus in eer en geweten opgesteld op heden 01/09/2006 door ondergetekende, handelend in opdracht van de stad Hoogstraten'.

Uit de gebruikte bewoordingen blijkt eens te meer dat het enkel en alleen de bedoeling is geweest van de Stad Hoogstraten om de N.V. MVK ter wille te zijn, niet alleen wat het doorvoeren van het BPA betreft, maar ook nog eens nadien bij de concrete realisatie ervan.

Hiermee is afdoende aangetoond dat het algemeen belang niet gediend is geweest, doch dat integendeel de Stad Hoogstraten er alles aan heeft gedaan om de N.V. M.V.K. toch maar de voorgenomen exploitatie te kunnen (laten) doorvoeren, nu in het verleden de vergunningen niet toegekend

konden worden omwille van de stedenbouwkundige bestemming van het betrokken gebied.

Zoals gesteld kan een onwettig tot stand gekomen BPA niet als grondslag dienen om vergunningen te bekomen.

De exceptie op grond van artikel 159 G.W. kan wel degelijk voor Uw Raad ingeroepen worden, hetgeen op zich blijkbaar door verwerende partij niet betwist wordt.

IV. Betreffende het eerste middel: de onwettigheid van het BPA ‘Meirberg’

Dit middel betreft de herneming van de argumentatie die ontwikkeld werd m.b.t. de exceptie van onwettigheid, voor zover Uw Raad zou menen dat er enkel nietig verklaard kan worden en niet buiten toepassing kan gelaten worden.

Er werd wel degelijk aangetoond dat het BPA ‘Meirberg’ op onwettige wijze is tot stand gekomen, zodat dit niet als grondslag kan dienen om nadien vergunningen af te leveren.

Verzoekers verwijzen naar hun inleidend verzoekschrift, waarin zij volharden.

(...)”.

7.4. In hun laatste memorie laten de verzoekende partijen nog gelden dat het niet is omdat er in het dossier geen overeenkomst tussen de gemeente en de n.v. MVK voorkomt, dat een dergelijke overeenkomst niet zou bestaan, dat zij als volslagen derden zodanig stuk niet kunnen bijbrengen, en het hen niet eens mogelijk is te achterhalen of een zodanige overeenkomst bestaat, en dat uit het aanvraagdossier zelf blijkt dat de n.v. MVK diende bij te dragen in de kosten voor de opmaak van het BPA, hetgeen als bewijs volstaat.

Beoordeling

7.5. In het middel voeren de verzoekende partijen samengevat aan dat het BPA “Meirberg” onwettig is omdat het werd vastgesteld enkel en alleen om een particulier belang te dienen, met name dat van de n.v. M.V.K. die zonder de wijziging van bestemming haar voorgenomen exploitatie niet vergund zou krijgen en evenmin een stedenbouwkundige vergunning kon bekomen, en dat “één en ander (...) overduidelijk (blijkt) uit het feit dat de N.V. M.V.K. aanzienlijke kosten (meer dan € 10.000,00) dient te betalen aan de Stad Hoogstraten”. Deze praktijk is volgens de verzoekende partijen onwettig omdat dan het vermoeden zou kunnen worden geschapen dat het algemeen belang opzij

wordt gezet omdat de particulier voor de planopmaak heeft betaald. Vermits het bestreden besluit zijn grondslag vindt in dit BPA is het eveneens onwettig.

7.6. De verzoekende partijen steunen zich ter staving van hun middel op een bijlage 11 bij de milieuvergunningsaanvraag om een CO-vergistingsinstallatie voor biomassa op het betrokken terrein te exploiteren, met name een ruilovereenkomst die op 1 september 2006 werd afgesloten tussen de n.v. MVK en de n.v. SIMMO II. In die ruilovereenkomst werd onder meer overeengekomen wat volgt:

“MVK nv zal volgende kosten voldoen aan de stad Hoogstraten:

- 1) een bedrag van tweeduizend vijfhonderd euro (€ 2.500,00) voor bemiddeling.
- 2) een bedrag van tienduizend zevenhonderd vierenzestig euro (€ 10.764,00) zijnde (haar deel in) de kosten voor het opmaken van het BPA Meirberg”

7.7. Voormelde ruilovereenkomst werd ruim een jaar na de vaststelling van het betrokken BPA gesloten. De stad Hoogstraten is bovendien geen partij bij die overeenkomst. Met het bestaan van meervermelde overeenkomst en de erin vervatte regeling voor het ten laste nemen van de opmaakkosten van het BPA “Meirberg” tonen de verzoekende partijen niet aan dat de vaststelling van dat BPA uitsluitend gericht was op de behartiging van het particulier belang van de n.v. MVK.

7.8. Het betoog in hun laatste memorie dat zij niet in de mogelijkheid verkeren de door hen bedoelde overeenkomsten tussen de gemeente en particulieren met betrekking tot de opmaak van het BPA voor te leggen, is laattijdig en derhalve niet ontvankelijk.

7.9. De exceptie van onwettigheid van het BPA wordt verworpen.

7.10. Het middel, dat is gesteund op deze exceptie, is niet gegrond.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

8.1. In een tweede middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van “de motiveringsplicht opgelegd aan elk bestuur”.

Zij zetten dit middel uiteen als volgt:

“De beslissing van de Bestendige Deputatie schendt bovendien de motiveringsplicht die aan elk bestuur wordt opgelegd.

Het bestreden besluit is immers niet gemotiveerd overeenkomstig de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen (B.S., 12 september 1991).

De verplichting tot motivering impliceert uiteraard dat de beslissingen op een deugdelijke en wettelijke manier worden geformuleerd, d.w.z. op juiste juridische en feitelijke gronden.

Deze zgn. motivering komt zoals aangehaald niet tegemoet aan hetgeen verzoekers daarover eerder hadden doen gelden, door met name de aangehaalde onwettigheid te handhaven en op basis daarvan een stedenbouwkundige vergunning af te leveren.

Op dit vlak alleen al werd de motiveringsplicht geschonden.

Het is immers niet omdat er een zgn. motivering is dat deze voldoet volgens de wet.

Waar als uitgangspunt van de motivering een BPA wordt genomen waarvan wordt aangetoond dat het op onwettige wijze is tot stand gekomen, is de motivering niet deugdelijk.

In casu werd niet op basis van de juiste juridische gronden gemotiveerd en om die reden dient het bestreden besluit te worden vernietigd.

Los daarvan wordt wat de door verzoekers ontwikkelde argumentatie over de door hen verwachte hinder van de geplande inrichting/bouwwerken geantwoord met de stijlformule dat de aanvraag voldoet aan de bepalingen van het bijzonder plan van aanleg en dat een voldoende brede buffer zou worden aangelegd. (...)

Deze zgn. motivering kan gelet op het bovenstaande niet weerhouden worden. Er wordt niet in het minst aangegeven waarom er geen hinder zal zijn zoals door verzoekers beschreven in het beroepsschrift, net zomin als hard wordt gemaakt waarom de ruimtelijke draagkracht niet zou worden overschreden.

Minstens dient vastgesteld te worden dat de zgn. motivering niet concreet aantoonde waarom de aanvraag stedenbouwkundig verenigbaar is met de omgeving en/of de goede plaatselijke aanleg niet verstoort (...), waardoor Uw Raad niet in de gelegenheid wordt gesteld al de feitelijke gegevens die de beslissing kunnen verantwoorden in de vergunning aan te treffen. (...)

Er worden m.a.w. geen steunende motieven gegeven (buiten dan de loutere verwijzing naar het BPA) die verband houden met de goede

plaatselijke aanleg of een degelijke ruimtelijke ordening (...), waardoor de motiveringsplicht zoals gesteld geschonden werd”.

8.2. De verwerende partij antwoordt:

“Het besluit van de Bestendige Deputatie werd wel degelijk uitvoerig en dus afdoende gemotiveerd.

Rekening houdend en tevens verwijzend naar alle bindende en niet-bindende adviezen heeft de Bestendige Deputatie het beroep van verzoekende partijen op gemotiveerde wijze niet ingewilligd en het bestreden besluit van de gemeente bevestigd.

Onder Romeins cijfer II heeft de Bestendige Deputatie een duidelijke omschrijving gegeven van de op te richten constructie en de daarbij voorziene materialen.

Zij heeft daarbij vastgesteld dat de voorziene gebouwen voldoen aan de stedenbouwkundige voorschriften (incl. het BPA) en de materialen gangbaar zijn voor bedrijfsgebouwen.

Verder werd de aanvraag getoetst aan de voorschriften van het bijzonder plan van aanleg en hiermee in overeenstemming bevonden.

Het besluit stelt dan ook uitdrukkelijk dat activiteiten van vergisting van biomassa wel degelijk in overeenstemming (zijn) met dit BPA (zone voor de verwerking van biomassa).

Bovendien heeft de Bestendige Deputatie vastgesteld dat de voorziene bedrijvigheid zal ingeplant worden naast een metaalverwerkend bedrijf en vlakbij de oprit van de autosnelweg E19.

Het besluit vermeldt tevens dat aan de overzijde van de - overigens zeer drukke - Lysenstraat een natuurgebied gelegen is.

Evenwel zal er een groenscherm worden aangelegd conform de bepalingen van het bijzonder plan van aanleg ‘Meirberg’.

De voorschriften van dit bijzonder plan van aanleg definiëren de ecologische en groenbufferzones eenduidig.

Dit wordt expliciet in het besluit van de bestendige deputatie van de provincie Antwerpen gesteld waaruit al blijkt dat de motivering wel degelijk afdoende is”.

8.3. In de memorie van wederantwoord dupliceren de verzoekende partijen:

“Beslissingen van administratieve overheden moeten niet alleen een motivering op zich bevatten, de motivering moet ook deugdelijk zijn, d.w.z. op de juiste juridische en feitelijke gronden gebaseerd.

Verwerende partij stelt laconiek dat het besluit van de Bestendige Deputatie ‘uitvoerig en dus afdoende gemotiveerd’ werd.

Het is niet omdat er een zgn. motivering is, dat deze ook voldoet aan de wettelijke normen terzake.

Indien niet op basis van de juiste juridische gronden wordt gemotiveerd, zoals in casu, dan voldoet het besluit niet.

Hetzelfde geldt voor stijlformules, zoals hier aangewend.

Dat verwerende partij de vergunningsaanvraag heeft getoetst aan de voorschriften van het BPA is uiteraard een logisch gevolg van de eerdere goedkeuring van dit BPA, doch dit doet geen afbreuk aan het feit dat verzoekers aantonen dat het BPA onwettig is, en geen basis kan vormen voor later af te leveren vergunningen.

Verzoekers verwijzen voor het overige naar hun inleidend verzoekschrift, waarin zij volharden”.

8.4. In hun laatste memorie laten de verzoekende partijen nog gelden dat het niet is omdat er een zgn. motivering is, dat deze voldoet aan de wettelijke vereisten terzake, dat bovendien met betrekking tot de te verwachten hinder wordt volstaan met een stijlformule, hetgeen geen afdoende motivering is, en dat evenmin concreet wordt gesteld waarom de aanvraag stedenbouwkundig verenigbaar is met de omgeving en/of de goede plaatselijke aanleg niet verstoort.

Beoordeling

8.5. Uit de beoordeling van het eerste middel is gebleken dat de onwettigheid van het BPA “Meirberg” niet is aangetoond. Er is dus geen reden om het BPA buiten toepassing te laten. In de mate dat wordt aangevoerd dat de motivering onwettig is omdat zij steunt op een onwettig BPA is het middel niet gegrond.

8.6. Voorts dient te worden vastgesteld dat te dezen de plaatselijke ordening reeds is vastgesteld in het BPA “Meirberg”, en dat de bestemmingsvoorschriften van dit BPA dermate gedetailleerd zijn dat de vergunningverlenende overheid om de verenigbaarheid van de aanvraag met de goede plaatselijke aanleg te beoordelen, kan volstaan met het toetsen ervan aan de voorschriften van het BPA.

Te dezen blijkt uit de motivering van het bestreden besluit dat “de aanvraag werd getoetst aan de voorschriften van het bijzonder plan van aanleg en hiermee in overeenstemming bevonden”. Dit wordt door de verzoekende partijen niet betwist.

8.7. Het middel is niet gegrond.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

9.1. In een derde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van “de algemene beginselen van behoorlijk bestuur (het vertrouwensbeginsel, het redelijkheidsbeginsel, het zorgvuldigheidsbeginsel)”.

Zij zetten dit middel uiteen als volgt:

“Niet alleen wordt in de bestreden beslissing de motiveringsplicht met de voeten getreden, verder kunnen de afwegingen van de Bestendige Deputatie niet voldoen aan de genoemde algemene beginselen van behoorlijk bestuur.

Hoger werd weergegeven dat de eigendommen van verzoekers (zijn gelegen in) parkgebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Voorheen was het gebied waar de inrichting van de N.V. M.V.K. wordt gepland eveneens landschappelijk waardevol gebied.

Door van dit gebied thans een zone voor de verwerking van biomassa te maken worden de rechten van verzoekers a.h.w. ‘uitgehoud’ en worden zij in hun rechtmatige verwachtingen (geschaad) dat ook in hun nabije omgeving niet getornd zou worden aan de bestemming van landschappelijk waardevol gebied, natuurgebied, parkgebied en agrarisch gebied.

Hiermee wordt het vertrouwensbeginsel geschonden, in wezen in eerste instantie door de houding van de Stad Hoogstraten, doch evenzeer door de Bestendige Deputatie, die de Stad Hoogstraten op geen enkele manier ‘terug gefloten’ heeft.

De Bestendige Deputatie heeft de haar ter beschikking staande beoordelingsvrijheid bovendien op een onjuiste, onwettige of kennelijk onredelijke wijze uitgeoefend. Daardoor wordt het redelijkheidsbeginsel geschonden.

De veroorzaakte hinder staat geheel buiten verhouding met de zgn. voordelen die met de geplande inrichting beoogd worden.

Er wordt gratis beweerd dat de Noorderkempen kampt met een mestoverschot dat nergens anders verwerkt zou kunnen worden behalve op de voorgenomen plaats.

Tenslotte wordt eveneens het zorgvuldigheidsbeginsel geschonden, nu ingevolge dit beginsel de beslissing van de overheid gestoeld moet zijn op een correcte feitenvinding.

Het kan bezwaarlijk zo zijn dat het ontwijken / ontduiken van wettelijk voorziene regels gehonoreerd wordt”.

9.2. De verwerende partij antwoordt:

“Verzoekende partijen laten echter na duidelijk aan te geven op welke concrete wijze de Bestendige Deputatie haar beoordelingsvrijheid ‘op een onjuiste onwettelijke of kennelijk onredelijke wijze’ zou uitgeoefend hebben.

Het gaat niet op louter te stellen dat het vertrouwensbeginsel is geschonden nu de Bestendige Deputatie de Stad Hoogstraten niet heeft ‘terug gefloten’, zonder aan te geven op welke concrete wijze zij het vertrouwen van verzoekende partijen zou hebben geschokt.

De Bestendige Deputatie was gehouden de stedenbouwkundige vergunning te toetsen aan het ter plaatse geldende BPA.

Nu de vergunningsaanvraag door alle instanties - incl. bindende adviezen - conform het BPA alsmede verenigbaar met de goede ruimtelijke ordening werd verklaard, had de Bestendige Deputatie geen andere mogelijkheid dan het beroep van verzoekende partijen niet in te willigen en het bestreden besluit van de gemeente te bevestigen.

De Bestendige Deputatie heeft in haar besluit dd. 23/8/2007 daarbij duidelijk (gesteld) dat zij geen rekening kan houden met de argumentatie van verzoekende partijen als zou het ter plaatste geldende BPA onwettig zijn.

Als provinciebestuur is zij geenszins gehouden tot enige wettigheidscontrole conform art. 150 G.W, wat enkel de Justitiële Hoven en Rechtbanken toekomt.

Ondergeschikt verwijst de Bestendige Deputatie naar haar uiteenzetting m.b.t. het eerste middel.

Nu verzoekende partijen tegen het door hun gewraakte BPA geen beroep hebben ingesteld bij de Raad van State binnen de daartoe geldende termijn, zijn zij slecht gekomen te stellen dat de Bestendige Deputatie als bestuursorgaan het vertrouwensbeginsel/ redelijkheidsbeginsel/ zorgvuldigheidsbeginsel zou geschonden hebben”.

9.3. In de memorie van wederantwoord dupliceren de verzoekende partijen:

“Verzoekers doen terzake gelden dat hun eigendommen gelegen zijn in parkgebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

Voorheen was het gebied waar de N.V. M.V.K. zich gevestigd heeft, ook gecatalogeerd als landschappelijk waardevol gebied.

Verzoekers geven wel degelijk aan hoe hun rechten werden geschonden.

Verzoekers gaven in hun inleidend verzoekschrift te kennen dat, door dit gebied de bestemming te geven die de N.V. M.V.K. wenst, hun rechten worden ‘uitgehouden’: zij worden ontegensprekelijk verschalkt in hun niet meer dan rechtmatige verwachtingen dat hun onmiddellijke omgeving een landelijk karakter zou behouden, waarmee m.a.w. niet zou worden getornd aan de bestemming van landschappelijk waardevol gebied, natuurgebied,

parkgebied en agrarisch gebied, waarmee het vertrouwensbeginsel wordt geschonden.

Zoals gesteld menen verzoekers ook dat de Bestendige Deputatie de (...) ter beschikking staande beoordelingsvrijheid op een onjuiste, onwettige of kennelijk onredelijke wijze heeft uitgeoefend, doordat met name de door de N.V. M.V.K. veroorzaakte hinder buiten verhouding staat met de zgn. voordelen die met deze inrichting beoogd worden, waarvan geen enkel concreet bewijs voorligt.

Tenslotte is de beslissing niet gestoeld op een correcte feitenvinding, nu daarmee het ontwijken c.q. ontduiken van wettelijk voorziene regels gehonoreerd wordt, waarmee het zorgvuldigheidsbeginsel wordt geschonden”.

9.4. In hun laatste memorie laten de verzoekende partijen nog gelden dat zij wel degelijk aantoonen “dat er sprake zal zijn van een disproportionele hinder”, en dat evenmin blijkt dat de aanvraag zorgvuldig werd onderzocht, nu werd volstaan met een stijlformule.

Beoordeling

9.5. Wanneer de deputatie over een administratief beroep uitspraak doet treedt zij op, niet als administratief rechtscollege, maar als orgaan van actief bestuur. Als zodanig is artikel 159 van de Grondwet niet op haar van toepassing. Zij was er dan ook toe gehouden rekening te houden met de voorschriften van het geldende BPA.

9.6. In zoverre de verzoekende partijen aanvoeren dat ook het redelijkheidsbeginsel en het zorgvuldigheidsbeginsel zijn geschonden omdat “de veroorzaakte hinder (...) geheel buiten verhouding (staat) met de zgn. voordelen die met de geplande inrichting beoogd worden”, dient te worden vastgesteld dat deze hinder besloten ligt in het bestemmingsvoorschriften van het bijzonder plan van aanleg, die het betrokken gebied tot onder meer zone voor de verwerking van biomassa heeft bestemd. De verzoekende partijen brengen geen concrete gegevens bij waaruit kan blijken dat, hoewel in overeenstemming met deze bestemming, de hinder die door de vergunde installatie zou kunnen worden veroorzaakt, kennelijk onredelijk zou zijn. Overigens wordt in het bestreden besluit nergens beweerd “dat de Noorderkempen kampt met een mestoverschot

dat nergens anders verwerkt zou kunnen worden behalve op de voorgenomen plaats.” De verzoekende partijen tonen evenmin aan dat het bestreden besluit niet zou zijn gesteund op een correcte feitenvinding.

9.7. Het middel is niet gegrond.

D. Vierde middel

10.1. In een vierde middel voeren de verzoekende partijen “machtsafwending/machtsoverschrijding” aan.

Zij zetten dit middel uiteen als volgt:

“Rechtspraak en rechtsleer zijn het er over eens dat machtsafwending de onwettigheid is waarbij een bestuursorgaan de bevoegdheid welke hem bij de wet tot het bereiken van een bepaald oogmerk van algemeen belang is gegeven, gebruikt tot het nastreven van een ander doel.

In casu is het algemeen belang (met name de goede ruimtelijke ordening van een buurt, gekenmerkt door residentieel landelijk wonen grenzend aan agrarisch gebied) veronachtzaamd, doordat de Stad Hoogstraten, hierin gesteund door de Bestendige Deputatie, haar bevoegdheid tot het nemen van maatregelen op het vlak van de ruimtelijke ordening, gebruikt heeft om een particulier belang, met name dat van de N.V. M.V.K. te dienen.

Hoger werd in dat opzicht gewezen op het geld dat betaald werd door de N.V. M.V.K. aan de Stad Hoogstraten voor het opmaken van het BPA ‘Meirberg’, wat op zich afdoende aangeeft dat het wel degelijk en enkel en alleen de bedoeling was om de N.V. M.V.K. te begunstigen met een BPA dat op haar lijf geschreven was, met name de wijziging van landschappelijk waardevol gebied (reden waarom eerdere vergunningsaanvragen werden afgewezen door hogere overheden wegens onverenigbaarheid met de goede plaatselijke ruimtelijke ordening) naar een gebied voor de verwerking van biomassa.

Zoals aangehaald is dit alles maar aan het licht gekomen doordat verzoekers in het kader van het openbaar onderzoek dat georganiseerd werd naar aanleiding van de milieuvergunningsaanvraag van de N.V. M.V.K. kennis hebben kunnen nemen van de stukken die door de N.V. M.V.K. bij haar aanvraagdossier werden gevoegd.

(...)”.

10.2. De verwerende partij antwoordt:

“De Bestendige Deputatie begrijpt niet in welk opzicht zij zich zou hebben schuldig gemaakt aan machtsafwending.

Het is begrijpelijk dat zij hieraan uitermate zwaar tilt.

De Bestendige Deputatie herhaalt dat zij als provinciebestuur geenszins gerechtigd is toepassing te maken van art. 150 G.W., nu deze wettigheidscontrole enkel de Hoven en Rechtbanken toekomt.

Ondergeschikt verwijst de Bestendige Deputatie naar haar uiteenzetting m.b.t. het eerste middel.

Zij was dus gehouden de stedenbouwkundige vergunning te toetsen aan het ter plaatse geldende BPA.

Nu de vergunningsaanvraag door alle instanties - incl. bindende adviezen - conform dit BPA werd verklaard, had de Bestendige Deputatie geen andere mogelijkheid dan het beroep van verzoekende partijen niet in te willigen en het bestreden besluit van de gemeente te bevestigen.

De Bestendige Deputatie kan dan ook op geen enkele wijze enige machtsafwending verweten worden”.

10.3. In hun memorie van wederantwoord verwijzen de verzoekende partijen “opnieuw naar het feit dat niet het algemeen maar wel degelijk een particulier belang (zijnde dat van de N.V. M.V.K.) gediend is geweest met de verwezenlijking van het BPA ‘Meirberg’”.

10.4. In hun laatste memorie voegen de verzoekende partijen niets meer toe aan hetgeen zij reeds hebben uiteengezet.

Beoordeling

10.5. Machtsafwending is de onwettigheid waarbij een bestuursorgaan de bevoegdheid welke haar bij de wet tot het bereiken van een bepaald oogmerk van algemeen belang is gegeven, aanwendt tot het nastreven van een ander doel, en dit andere doel het enige oogmerk van de betrokken bestuurshandeling is.

10.6. De verzoekende partijen voeren ter staving van de door hen aangevoerde machtsafwending in wezen dezelfde kritiek aan als deze geformuleerd in het eerste middel. Uit de beoordeling van dat middel is gebleken dat de tussen de n.v. Milieu Verzorging Kempen en de n.v. Simmo II overeengekomen regeling voor het gedeeltelijk ten laste nemen van de opmaakkosten van het BPA “Meirberg”, op zich niet de conclusie wettigt dat het BPA uitsluitend is gericht op de behartiging van het particulier belang van de

aanvrager van de vergunning. De verzoekende partijen brengen geen gegevens bij die van aard zijn te doen besluiten dat de zaak met toepassing van artikel 91 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State naar de algemene vergadering van de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State dient te worden verwezen.

10.7. Het middel wordt verworpen.

BESLISSING

1. De Raad van State stelt de afstand van het geding vast in hoofde van de vierde en de vijfde verzoekende partijen.

2. De Raad van State verwerpt het beroep.

3. De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van de vordering tot schorsing, begroot op 1575 euro, ieder voor een negende.

De verzoekende partijen worden verwezen in de kosten van het beroep tot nietigverklaring, bepaald op 1225 euro, ieder voor een zevende.

De verzoekende partij in tussenkomst wordt verwezen in de kosten van de tussenkomst, begroot op 125 euro.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting van tweeëntwintig maart 2011, door de Raad van State, Xe kamer, samengesteld uit:

Roger Stevens,	kamervoorzitter,
Johan Bovin,	staatsraad,
Jan Clement,	staatsraad,
bijgestaan door	
Astrid Truyens,	griffier.

De griffier

De voorzitter

Astrid Truyens

Roger Stevens